

Cauza C-45/22**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

20 ianuarie 2022

Instanța de trimitere:

Tribunal du travail francophone de Bruxelles (Belgia)

Data deciziei de trimitere:

4 ianuarie 2022

Reclamant:

HK

Pârât:

Service fédéral des Pensions (SFP)

1. Obiectul și datele litigiului:

- 1 HK beneficiază de o pensie pentru limită de vârstă pentru activitățile salariate pe care le-a desfășurat în Belgia și în Spania.
- 2 Soția sa, care a desfășurat activități salariate în Belgia, în Spania și în Finlanda, a decedat la 29 noiembrie 2016.
- 3 Prin urmare, HK are dreptul la pensii de urmaș. Instituția competentă spaniolă a determinat drepturile sale la pensia de urmaș fără a aplica un plafon pentru cumulul cu alte pensii. În schimb, instituțiile competente belgiene și finlandeze aplică un astfel de plafon.
- 4 Prin decizia din 18 septembrie 2019, Service fédéral des Pensions (Serviciul federal de pensii, Belgia) a determinat pensia de urmaș belgiană a lui HK.
- 5 HK contestă calculul acesteia și în special aplicarea în acesta a regulilor pentru prevenirea cumulului din dreptul Uniunii.

2. Dispozițiile în cauză:

A. *Dreptul Uniunii*

Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială

6 Articolul 53, intitulat „Reguli pentru prevenirea cumulului”, prevede:

„(1) Orice cumul al prestațiilor de invaliditate, pentru limită de vârstă sau de urmaș, calculate sau acordate pe baza perioadelor de asigurare și/[sau] de rezidență realizate de aceeași persoană, se consideră cumul al unor prestații de același tip.

(2) Cumulul de prestații care nu pot fi considerate de același tip în sensul alineatului (1) se consideră cumul de prestații de tipuri diferite.”

7 Articolul 55, intitulat „Cumulul prestațiilor de tipuri diferite”, prevede:

„(1) În cazul în care beneficiul prestațiilor de tipuri diferite sau al altor venituri implică aplicarea regulilor de prevenire a cumulului prevăzute de legislația statelor membre în cauză cu privire la:

(a) două sau mai multe prestații autonome, instituțiile competente împart valorile prestației sau prestațiilor sau ale altor venituri, astfel cum au fost acestea luate în considerare, la numărul de prestații supuse regulilor menționate; [...]”.

3. Pozițiile părților:

8 Părțile nu contestă faptul că în speță prestațiile în discuție sunt de tipuri diferite și că două pensii de urmaș sunt supuse unei reguli de drept intern privind cumulul, pensia de urmaș belgiană și pensia de urmaș finlandeză.

9 Părțile consideră de asemenea că regula belgiană privind cumulul este, astfel, atenuată de articolul 55 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004. Totuși, acestea nu sunt de acord în ceea ce privește modalitatea de a o aplica.

A. *Service fédéral des pensions (Serviciul federal de pensii)*

10 Service fédéral des pensions (Serviciul federal de pensii) apreciază că expresia „astfel cum au fost acestea luate în considerare” care figurează la articolul 55 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004 vizează numai partea din prestații care este luată în considerare pentru a limita cumulul prestațiilor de tipuri diferite, respectiv suma care depășește plafonul de cumul. În opinia sa, cuantumul prestațiilor luate în considerare pentru a reduce pensia de urmaș (în speță, 11 418,87 euro, reprezentând partea din pensiile pentru limită de vârstă care

depășește plafonul de cumul) trebuie să fie împărțit la numărul de pensii de urmaș supuse regulilor de prevenire a cumulului prestațiilor de tipuri diferite (în cazul de față, pensiile de urmaș belgiană și finlandeză, pensia de urmaș spaniolă nefiind redusă). Acest cuantum, împărțit la 2 (pensia de urmaș belgiană și pensia de urmaș finlandeză supuse plafonului), va fi dedus în acest caz din pensia de urmaș.

- 11 Calculul acesteia se prezintă, în esență, după cum urmează:

Pensia de urmaș: 7 638, 46 euro

Plafonul de cumul: 16 458,42 euro (110 % din pensia de urmaș completă)

Pensii pentru limită de vârstă care trebuie luate în considerare: 20 238,83 euro

Calculul depășirii plafonului de cumul:

7 638,46 euro (cuantumul pensiei de urmaș) + 20 238,83 € (totalul pensiilor de urmaș) – 16 458,42 euro (plafonul de cumul) = 11 418,87 euro.

Calculul pensiei de urmaș diminuate:

7 638,46 euro – 11 418,87 euro

2

(cuantumul depășirii împărțit la numărul de pensii de urmaș supuse regulilor privind cumulul, în speță, pensiile de urmaș belgiană și finlandeză) = 1 929,03 euro

- 12 SFP arată, pe de altă parte, că autoritățile finlandeze au procedat exact în același mod la calcularea pensiei de urmaș finlandeze notificate lui HK la 10 noiembrie 2017.

B. HK

- 13 HK apreciază că articolul 55 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004 vizează veniturile titularului pensiilor care sunt luate în considerare de regulile naționale pentru prevenirea cumulului și că cuantumul ca atare ale celorlalte pensii sunt cele care trebuie împărțite la 2.

- 14 Calculul său diferă, așadar, de cel al Service fédéral des pensions (Serviciul federal de pensii) cu privire la acest aspect:

Calculul depășirii plafonului de cumul:

7 638,46 euro (cuantumul pensiei de urmaș) + 20 238,83 euro

2

(totalul pensiilor pentru limită de vârstă împărțit la numărul de pensii de urmaș supuse regulilor privind cumulul, în speță, pensiile de urmaș belgiană și finlandeză) – 16 458,42 EUR (plafonul de cumul)

= 1 299,45 euro

Calculul pensiei de urmaș diminuate:

7 638,46 euro – 1 299,45 euro = 6 399,01 euro

4. Aprecierea tribunal du travail (Tribunalul pentru Litigii de Muncă):

- 15 Situația lui HK prezintă o dublă extraneitate, întrucât el beneficiază în nume personal de o pensie pentru limită de vârstă de lucrător salariat belgian și spaniol și, în urma decesului soției sale, de o pensie de urmaș de lucrător salariat belgian, spaniol și finlandez, în măsura în care soția sa lucrase și cotizase în diferite state membre (Belgia, Spania, Finlanda).
- 16 Legislația belgiană permite cumulul dintre o pensie de urmaș și o pensie pentru limită de vârstă în limita unui plafon corespunzător la 110 % din cuantumul pensiei de urmaș care ar fi fost acordată soțului supraviețuitor pentru o carieră completă.
- 17 Punând în aplicare articolul 48 TFUE, Regulamentul nr. 883/2004 coordonează sistemele de securitate socială ale statelor membre și reglementează în special regulile pentru prevenirea cumulului prevăzute de legislațiile statelor membre. Acesta a înlocuit Regulamentul nr. 1408/71. Curtea de Justiție a amintit în numeroase rânduri că „atât dispozițiile Regulamentului nr. 1408/71, cât și cele ale Regulamentului nr. 883/2004 nu organizează un regim comun de securitate socială, ci au ca unic obiect să asigure o coordonare între diferitele regimuri naționale care continuă să existe” (Hotărârea din 21 februarie 2013, Salgado González, C-282/11, EU:C:2013:86, Hotărârea din 7 decembrie 2017, Zaniewicz-Dybeck, C-189/16, EU:C:2017:946, și Hotărârea din 21 octombrie 2021, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie, C-866/19, EU:C:2021:865, punctul 25).
- 18 Cumulul pensiei de urmaș a unui lucrător salariat cu diferitele pensii pentru limită de vârstă (belgiană și străină) trebuie considerat ca fiind un cumul de prestații de tipuri diferite. Astfel, prestațiile calculate pe baza carierelor profesionale a două persoane diferite nu pot fi considerate prestații de același tip. În speță, pensia de urmaș belgiană a lui HK a fost calculată pe baza carierei profesionale a defunctei sale soții, în timp ce pensiile sale pentru limită de vârstă belgiană și spaniolă au fost acordate cu titlu personal, pe baza propriilor activități profesionale. Prin urmare, nu este vorba în niciun caz aici despre prestații de același tip.
- 19 Având în vedere calculele prezentate, HK are dreptul la o pensie de urmaș numai ca efect al aplicării articolului 55 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr.

883/2004. Un alt lucrător care dispune de o pensie belgiană pentru limită de vârstă de lucrător salariat într-un quantum echivalent cu cel primit de HK, și anume un quantum de 20 238,83 euro, nu ar fi primit în Belgia nicio pensie de urmaș.

- 20 HK se află, așadar, într-o situație mai avantajoasă ca urmare a aplicării reglementării europene.
- 21 Norma conținută la articolul 55 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004 nu figura ca atare în Regulamentul nr. 1408/71 anterior. Mai precis, articolul 46c alineatul (1) din acesta prevedea:

„Dacă primirea unor prestații de natură diferită sau a unor alte venituri determină reducerea, suspendarea sau retragerea a două sau mai multe prestații menționate la articolul 46 alineatul (1) litera (a) punctul (i), quantumurile care nu ar fi plătite în cazul unei aplicări stricte a dispozițiilor cu privire la reducere, suspendare sau retragere prevăzute de legislația statelor membre implicate sunt împărțite la numărul de prestații care fac obiectul reducerii, suspendării sau retragerii”.

- 22 Articolul 55 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004 pare, așadar, să fi modificat norma care era enunțată la articolul 46c alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71. Potrivit unui prim autor, ceea ce se împarte nu mai este quantumul prestației care nu ar fi plătit, ci prestațiile sau veniturile luate în considerare pentru aplicarea regulii pentru prevenirea cumulului.

În schimb, potrivit unui alt autor, dacă mai multe prestații autonome trebuie reduse simultan prin aplicarea unor astfel de norme, quantumul care face obiectul reducerii, al suspendării sau al retragerii trebuie împărțit la numărul de prestații supuse reducerii, suspendării sau retragerii.

- 23 Tribunal du travail (Tribunalul pentru Litigii de Muncă) constată că în speță există o problemă de interpretare a normei cuprinse la articolul 55 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004 și consideră necesar să adreseze Curții cele două întrebări preliminare formulate mai jos.

5. Întrebări preliminare:

- 24 Tribunal du travail (Tribunalul pentru Litigii de Muncă) adresează următoarele întrebări preliminare:
- Norma prevăzută la articolul 55 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004, potrivit căreia instituțiile competente împart valorile prestației sau prestațiilor sau ale altor venituri, astfel cum au fost acestea luate în considerare, la numărul de prestații supuse regulilor menționate, trebuie interpretată în sensul că impune împărțirea veniturilor ca atare luate în considerare pentru aplicarea regulii pentru prevenirea cumulului la numărul de pensii de urmaș afectate de regulile pentru prevenirea cumulului?

- Norma prevăzută la articolul 55 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004, potrivit căreia instituțiile competente împart valorile prestației sau prestațiilor sau ale altor venituri, astfel cum au fost acestea luate în considerare, la numărul de prestații supuse regulilor menționate, trebuie interpretată, dimpotrivă, în sensul că impune împărțirea nu a veniturilor ca atare luate în considerare pentru aplicarea regulii pentru prevenirea cumulului, ci a părții din venituri care depășește un plafon de cumul, astfel cum este prevăzut, de exemplu, de regula națională în discuție, la numărul de pensii de urmaș afectate de regulile pentru prevenirea cumulului?